

Kỳ vọng lập pháp nhiệm kỳ mới: Khi an toàn thực phẩm và bảo vệ người tiêu dùng là “thước đo” lòng dân

09:12 15/03/2026

Cuộc bầu cử Quốc hội khóa XVI và HĐND nhiệm kỳ 2026-2031 diễn ra trong giai đoạn lịch sử quan trọng, vấn đề vệ sinh an toàn thực phẩm và bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng tiếp tục là tâm điểm chú ý. Nhân Ngày Quyền của người tiêu dùng Việt Nam (15/3), cử tri cả nước gửi gắm kỳ vọng sâu sắc vào những cam kết hành động quyết liệt của các đại biểu tương lai, nhằm kiến tạo môi trường kinh doanh minh bạch và bảo vệ tuyệt đối sức khỏe nhân dân.

Không khí rộn ràng tại Khu vực bầu cử số 10 phường Long Biên, TP Hà Nội đầu giờ sáng 15/3

Cuộc chuyển dịch chiến lược từ di sản pháp lý

Nhìn lại chặng đường đã qua, hệ thống pháp luật về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng tại Việt Nam đã trải qua một bước ngoặt quan trọng với việc thực thi Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng năm 2023. Đây có thể coi là bản "di sản lập pháp" quý giá nhất mà Quốc hội khóa XV để lại cho nhiệm kỳ khóa XVI. Việc gia tăng số lượng điều khoản từ 51 lên 80 điều không đơn thuần là sự bồi đắp về mặt cơ học, mà là một bước chuyển mình về chất trong tư duy lập pháp. Lần đầu tiên, vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội được luật hóa một cách thực chất, tạo ra một cơ chế giám sát đa tầng từ trung ương đến địa phương, đảm bảo quyền lợi người dân không bị bỏ quên trong sự phát triển vũ bão của nền kinh tế số.

Năm 2023, Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng (sửa đổi) đã được Quốc hội khóa XV thông qua. Nhiều quy định đã được hoàn thiện, bổ sung, điều chỉnh các vấn đề mới phát sinh trong thực tiễn. Ảnh: Minh họa. (Nguồn: Thành Nam)

Đặc biệt, sự xuất hiện của các quy định về trách nhiệm của tổ chức, cá nhân kinh doanh trong các giao dịch đặc thù chính là phản ứng kịp thời trước sự bùng nổ của thương mại điện tử. Những quy định mới tập trung vào việc minh bạch hóa thông tin trên không gian mạng, yêu cầu các nền tảng số phải có đại diện pháp lý và chịu trách nhiệm bảo mật dữ liệu. Đây chính là điểm tựa pháp lý vững chắc để cử tri kỳ vọng các đại biểu Quốc hội khóa XVI sẽ thực hiện quyền giám sát một cách thực chất đối với các tập đoàn đa quốc gia và các sàn giao

dịch trực tuyến lớn.

Bên cạnh đó, tính nhân văn của luật pháp còn được thể hiện qua việc cụ thể hóa 07 nhóm người tiêu dùng dễ bị tổn thương, từ người cao tuổi, trẻ em đến người dân tộc thiểu số và những người mắc bệnh hiểm nghèo. Cử tri đang mong mỗi những người đại diện dân cử nhiệm kỳ mới sẽ không chỉ dừng lại ở việc thông qua các quy định, mà phải giám sát xem tính nhân văn ấy có thực sự đi vào đời sống hay không. Liệu một người dân tộc thiểu số ở vùng sâu vùng xa có được tiếp cận thông tin sản phẩm bằng ngôn ngữ của họ? Liệu các dịch vụ hiện đại có được thiết kế để phù hợp với người khuyết tật? Liệu rằng vấn đề an toàn vệ sinh thực phẩm, vấn nạn hàng giả, hàng nhái có được dẹp bỏ hoàn toàn? Đó là những câu hỏi sát sườn mà cử tri đang chờ lời giải từ các đại biểu.

Thực trạng thị trường: Khi luật pháp đối đầu với lợi nhuận

Mặc dù khung khổ pháp lý đã dần hoàn thiện, nhưng bức tranh thực tế tại các đô thị lớn như Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh trong hai năm 2025 và 2026 vẫn cho thấy nhiều mảng xám. Theo dữ liệu từ lực lượng chức năng, áp lực tiêu dùng tăng cao đã kéo theo sự gia tăng của các hành vi gian lận thương mại. Chỉ riêng tại Hà Nội, lũy kế trong những tháng đầu năm 2026, hàng nghìn vụ vi phạm đã bị xử lý, nộp ngân sách hàng chục tỷ đồng. Đáng lo ngại hơn, các hành vi vi phạm không còn ở dạng buôn lậu truyền thống mà đã chuyển dịch sang các hình thức tinh vi trên không gian mạng, xâm phạm nghiêm trọng quyền sở hữu trí tuệ và an toàn sức khỏe người dân.

Nỗi bức xúc lớn nhất của cử tri hiện nay vẫn nằm ở các "điểm nghẽn" tại hệ thống phân phối truyền thống. Các chợ dân sinh, chợ cóc và khu vực kinh doanh tự phát vẫn là nơi tập kết của thực phẩm tươi sống không rõ nguồn gốc, không được kiểm dịch. Mặc dù Hà Nội đã ban hành những kế hoạch quyết liệt từ cuối năm 2025 để khắc phục tình trạng này, nhưng thực tế triển khai vẫn gặp rào cản do tính chất lưu động và các biện pháp xử phạt hiện tại chưa đủ sức răn đe. Người dân mong muốn các đại biểu HĐND nhiệm kỳ mới phải có những kiến nghị quyết liệt về việc quy hoạch lại hạ tầng thương mại cơ sở, gắn liền với trách nhiệm giải trình của người đứng đầu chính quyền cấp xã, phường.

Lễ phát động Ngày Quyền của người tiêu dùng Việt Nam năm 2026 với chủ đề “An toàn thông tin – Gắn kết niềm tin – Tiêu dùng bền vững” không chỉ là một khẩu hiệu truyền thông. Đó là sự tích hợp của ba trụ cột: công nghệ, đạo đức và môi trường. Trong bối cảnh thương mại điện tử trở thành phương thức tiêu dùng chính, việc bảo vệ dữ liệu cá nhân đã trở thành yêu cầu cấp thiết. Cử tri kỳ vọng các đại biểu Quốc hội khóa XVI sẽ đóng vai trò then chốt trong việc giám sát thực thi Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân năm 2025, ngăn chặn tình trạng thu thập

thông tin trái phép hay lừa đảo khách hàng qua mạng.

Người dân mong muốn các đại biểu HĐND nhiệm kỳ mới phải có những kiến nghị quyết liệt về việc quy hoạch lại hạ tầng thương mại cơ sở, gắn liền với trách nhiệm giải trình của người đứng đầu chính quyền cấp xã, phường. Ảnh minh họa

Chủ đề năm 2026 cũng nhấn mạnh sự gắn kết giữa bốn chủ thể: Nhà nước, Nhà sản xuất, Nhà phân phối và Người tiêu dùng. Đây là mô hình quản trị cộng đồng mà các đại biểu dân cử nhiệm kỳ 2026 - 2031 phải là những người điều phối trung gian uy tín. Khi niềm tin bị đứt gãy do thực phẩm bẩn hay hàng giả, vai trò của đại biểu là phải thúc đẩy đối thoại, yêu cầu doanh nghiệp đề cao đạo đức kinh doanh và trang bị cho người dân tư duy của một "người tiêu dùng thông thái".

Song song đó, tiêu dùng bền vững đang trở thành xu hướng tất yếu. Cử tri kỳ vọng các đại biểu khóa mới sẽ ủng hộ các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp chuyển đổi sang kinh tế tuần hoàn và sản xuất xanh. Việc khuyến khích người dân ưu tiên sản phẩm thân thiện với môi trường không chỉ là vấn đề kinh tế, mà là việc xây dựng một lối sống văn minh cho các thế hệ tương lai.

Lời giải từ công nghệ và bản lĩnh nghị trường

Trong các kiến nghị gửi đến nhiệm kỳ mới, việc ứng dụng công nghệ Blockchain và nền tảng dữ liệu chung là một điểm nhấn quan trọng. Hiện nay, hoạt động truy xuất nguồn gốc vẫn còn mang tính phân tán, khiến thông tin bị phân mảnh. Cử tri mong muốn Quốc hội khóa XVI sẽ thúc đẩy xây dựng một hạ tầng dữ liệu quốc gia về truy xuất nguồn gốc. Blockchain, với cơ chế lưu trữ dữ liệu bất biến, sẽ là chìa khóa để mỗi sản phẩm có một "danh tính số" duy nhất, giúp theo dõi dòng chảy hàng hóa từ trang trại đến bàn ăn một cách minh bạch nhất.

Tuy nhiên, công nghệ chỉ là công cụ, bản lĩnh của con người mới là yếu tố quyết định. Cử tri mong muốn các đại biểu không chỉ giỏi chuyên môn mà phải dám nói thẳng, nói thật về những tồn tại của ngành nông nghiệp và quản lý thị trường. Đặc biệt là vấn đề "mạnh ai nấy quản" giữa các bộ ngành vẫn chưa được giải quyết triệt để. Một kiến nghị mạnh mẽ đang nhận được sự ủng hộ lớn là việc áp dụng "hành lang hình sự" nghiêm khắc hơn đối với tội phạm an toàn thực phẩm. Khi lợi nhuận từ việc đầu độc đồng bào mình là quá lớn, các biện pháp xử phạt hành chính sẽ trở nên vô nghĩa nếu không có sự răn đe của luật hình sự.

Đối với các đại biểu HĐND các cấp, kỳ vọng của cử tri gắn liền với những vấn đề dân sinh sát sườn. Đó là việc đầu tư các khu giết mổ tập trung hiện đại, trang bị máy kiểm tra nhanh dư lượng chất cấm tại các chợ đầu mối và xây dựng các ứng dụng trên điện thoại để người dân có thể phản ánh thực phẩm bẩn ngay lập tức đến cơ quan chức năng. Sự minh bạch trong xử lý phản ánh trên môi trường số sẽ là chìa khóa để củng cố niềm tin của nhân dân vào chính quyền cơ sở.

Ảnh minh họa

Cuối cùng, mọi thay đổi đều phải bắt đầu từ chương trình hành động của các ứng cử viên. Cử tri đánh giá cao những ứng cử viên cam kết dành thời gian định kỳ hằng tháng để đi thực tế tại các chợ đầu mối, lắng nghe khiếu nại của người tiêu dùng và báo cáo kết quả thực hiện chương trình hành động thông qua các kênh trực tuyến. Sự giám sát của nhân dân đối với đại biểu sau khi trúng cử chính là mắt xích quan trọng nhất để những lời hứa không trở thành "lời hứa suông".

Anh Đức có mặt từ rất sớm tại Khu vực bỏ phiếu số 10, phường Long Biên, TP Hà Nội, gương mặt không giấu được những phấn khởi, xúc động khi được thực hiện quyền và nghĩa vụ công dân của mình. Anh kỳ vọng Quốc hội khóa XVI sẽ sớm đưa những giải pháp thực tiễn để đảm bảo quyền và lợi ích của người dân liên quan đến vấn đề an toàn vệ sinh thực phẩm. *"Tôi kỳ vọng mỗi lá phiếu hôm nay sẽ bầu ra những đại biểu không chỉ 'nghe' dân nói, mà phải 'thấy' dân khó tại các chợ đầu mối, và dùng công nghệ làm cầu nối minh bạch để thực phẩm sạch thực sự hiện diện trên mâm cơm mỗi gia đình."*

Vấn đề an toàn thực phẩm và bảo vệ người tiêu dùng trong nhiệm kỳ 2026 - 2031 đòi hỏi một cách tiếp cận tổng thể: từ hoàn thiện lập pháp, đẩy mạnh phân cấp phân quyền cho địa phương đến việc ứng dụng công nghệ số. Ngày Quyền của người tiêu dùng Việt Nam 15/3/2026 đã gửi đi một thông điệp mạnh mẽ. Với những kỳ vọng chính đáng và sự giám sát chặt chẽ của cử tri, chúng ta

có quyền tin tưởng vào một nhiệm kỳ mới hành động quyết liệt, đặt sức khỏe và hạnh phúc của nhân dân lên trên hết, đưa vấn đề an toàn thực phẩm thực sự trở thành một ưu tiên chính trị hàng đầu.

Thành Nam